

ناوهندی چاک گه ندهل نیه به لام!

وهلامیک و هه ندهوهی نهرشیفی راستیهکانی دۆزی فرانس قان نانات و 4 سائی -چاک-.

ئهمیر قادر

hangau@gmail.com

سایتی کوردستان نیوز بابتهیکی به پیزیکی بلاوکردۆتهوه که ناوی کوردۆشوانیه، و به ناوی ئایا ناوهندی چاک گه ندهله؟، و لهویدا باسی ئهوه دهکات که ئه و خۆی ههلسوراوی چاک نیه و به لام ته نهها بهریکهوت دوو کهس له چاک ده ناسیت، و لیستیکی له کارو ههلسورانهکانی چاک ریزکردوو و دواتر پرسیاردهکات و قسهی خۆی پووبه بهرپرس و ئه ندامانی چاک له سلیمانی دهکات که ماوهیهک له مه و بهر نامه ی وازهینانه که یان له سایتی هاو لاتیدابلاو کردوه، ئه وهش بلیم که وازهینانه که ی ئه وانیش وهک وازهینانی زۆربه ی ئه ندامانی تر له ناره زایه تی به بارو دۆخی ریکخراوی

چاکه و ئه وشیهو ده کار کردنه و ئه و فهوزایه یه که که سانیک له چاکدا بهرپایان کردوو و بواری کاری جدی و گرنگیان گرتوو و هه موو ره خنه و شیوه کاریکتر به دزایه تی خۆیان له قه له م ده دن و سیاسه تی یان دۆستمی و لاپه ره کان به وه سف و پیداهه لدان ی پرده که نه وه میشتیکت بۆ ده که نه گامیشیک، یان به پیچه وانیه ت و جوړیکتر بیرده که یته وه یان شیوه ی کاره که ت جیا یه و گامیشیکت بۆ ده که نه میشتیک.

له سه ره تاوه ئه وه بلیم که من لام وایه کوردۆشوانی، پاسپیردراوه یان هه لخریندراوه هه ره لایه ن ئه و دوو که سه ی چاکه وه که بهریکهوت بینونی! و ئه م بابته ی بلاوکردۆته وه شه ری ئه و هاو پریانه ی کۆمیه تی سلیمانی پیده که ن و ده یانه ویت وازهینانی ئه وان که م ره نگ بکه نه وه له باتی ریزو هه لسه وکه وتیکی واقعی و سه یرکردن و لیکنده وه ی بۆچوونه کانیان یان وه ستان له سه ر برپاری کۆمیه تی بهرپیه به ری چاک کاک کوردۆ به نوینه ره یاتی عه لی مه حموود ئه وانی خستۆته ژیرپرسیارو عه لی مه حمودیش به شه که ی تری سیناریویه که ده یه ویت ته و اوکا، ئه گه ر وانیه وه ئه و کاک شوانه دلسۆزی چاکه ده ییتوانی ده ستباده ته له قۆن و له عومه ر محمه د یان ئه له ند مه حوی بکات یان هه ریبه که له هاو پریانی تر و له گه لیاندا ئه م پرسیارانه ی بکرده یه که گه لو ئیوه بۆ وازدینن یان کوی چاک گه نده له؟! به لام ئه م دۆلمه یه که ره سه کانی پیشتتر ناماده کراوه و ئامانجه کانی دیارن، ئه م لیکنده وه یه له ویداراست ده رده چیت که یه کیک له وانه ی که کاک شوان بهریکهوت ناسیونی خۆی به ناوی خۆیه وه باسیکی له سایتی دهنگی سه ریبه خۆ بلاوکردۆته وه و راستی و ناراستی ئه م بۆچوونه ده رده خات، عه لی مه حموود که له گه ل کاک شواندا ئه م یاریه ئه که ن بهرانبه ر باهاو پریانی سلیمانی و ده یانه ویت به و جوړه هه م شینی خۆیان بکه ن و هه م چه ند نقورچیش له هاو پریانی چاکبده ن که له گه ل عه له ی مه حمود رای جیا وازیان هه یه له چاکدا یان ره خنه یان له کارو شیوه ی هه لسه وریانیان هه یه، له و په یوه نده دا شتی زۆر تازه ناکه ن و قسه ی زۆر تازه شیان پی نیه، وه لامیکی حیزببانه ی ته قلیدی و بیویژدانانه، که هه مان که سه نیک که تادوینی کاریان بۆو ریکخراوه کردوو و بۆدۆزی ئه نفال و جینۆساید وه له زۆریک له مه سه له کانی کۆمه لگای کوردستان و ناره زایه تیه کان و هه تارپۆژنامه گه ری و زۆر بابته تی تر دا جیده ستیان دیاره وه ره ئه م عه لی مه حموده ئه گه ر چو بیته سلیمانی که سیکی له وشاره داناسیبیت و کاریکی له سه ردۆزی ئه نفال بیستبیت ئه زانیت که ئه مانه کین

و زۆر جار بېرىش باسى ئەمانەنى كىرگۈزۈپ ئەو دەۋى كە ئىستىنايان ناسىت يان نايەۋىت بىيان ناسىت! ولە دىئىرى دواترى نوسىنە كەيدا لەرپىزى دۆژمەنە كانى چاك و دۆزى جىنۇسايىد و تاۋانباران ناۋيان دىئىت، ئەمە تەنھا بەعە قلى كاك عەلى خۇدا ئەچىت.

ھاۋىيىيەت كە ھەۋانە زۆر بەرلە كار كىر دىيان لە چاك دالەسەر بلاۋ كىر دىنە ھەۋو پىدا كىر تىيان لە سەردۆزى تاۋانبارانى ناۋخۇۋ جاشە كان توشى ھەپشە يىكۇنە جاش و موستە شارسە كان بوۋنە ھەۋو ھەموو كە سىك نەك تەنھا خەلگى سىلمانى بگرە گەرمىيانىش ئەمانە دەناسن و سالىنامەى ئەنفالستان بەرى رەنجى ئەمانە و گەرمىيانىە كان و ئەنفال كراۋە كان خۇيان دەزانن ئەمانە كىن و ھەۋەر خويئەرىكى بەۋىژدان دىارەكە ئەم سالىنامەىە و كارە كانى ئەمان لەسلىمانى و دەۋر ھەۋو ھەتا لە ھەۋلېرىش ئەمان زۆر بەى كات نوئىتە رايەتى چاك بوۋن بۆزۈر بەى پەيوەندە كانى چاك، و ھەركەس كە سەروكارى لەم دۆزە ھەبىت ئەمە ئەزانىت و بۆى ناسراۋە و كەسانىكىش بىۋىژانى ئەكەن و بەدۋاى بەرژە ھەۋەندىەكى ترەۋەن من باس كىر دىيان بەپىۋىست نازانم، بەلام بچووك كىر دىنە ھەۋو كەم رەنگ كىدە ھەۋەى دەۋرى كەسانىك كەمن لە سەردەتاي دۆزى قان ئانراتە ھەۋە لەگەلىان كارم كىر ھەۋو و لەيەكەم خشتى كەرەكانە ھەۋە تائەمپۇ كە دۆزى قان ئانرات لەكۆتايى دايە و تائىساش كۆلەكەى كارەكانن لەدانى ناۋى شەھىدە كانى ھەلەبجە ھەۋە و كۆكردنە ھەۋەيان، مەسە لەى 18 كچە كانى گەرمىيان و بەدۇكومىنتىر كىر و پەيدا كىر دى سۈرەتقەيدە كانىيان، دانى دواين دۇكومىنت و قىدىۋكان بەئىمە لە سەردۆزى قان ئانرات نمونەى خەرۋارى كارەكانى ئەۋانن، جىاۋازى نيۋان ئەمان و بەرانبەرە كانىيان لە ھەۋە دايە كەكارىك دەكەن و گرنگ لايان كارەكانە ھەۋە ، بەپىچە ھەۋەنى بەرانبەرىان كە لانى كەم سەرۋەتە مەنەۋىە كەيان لە سەردەم ھاتو ھاۋارە دانا ھەۋە لە كىر دىنە كارى كەسانى تر بەناۋى كارۋىرۋەى خۇيان و ھاتو ھاۋار كىر دى و كاتى زۆر زەبەند و بىكارى و بىپىرۋە بىشىيان بۇ ئەم پىرۋسەيە كىر دىنى بە ياساۋل و سەربازى زۆر ناسراۋ.

من لە پىرۋسەى 4 سال بەرپىر سىرپىتىم لە چاكداۋ كار كىر دىم بە بەر دەۋام لە دۆزى فرانس قان ئانرات داۋر نمونەى زىندووم لاكۆبونە ھەۋە كە ئومىد ئەۋە بوۋ زوبىر م بچنە ھەۋە و نەك ئىستابىم لە سەرىان قسەب كەم ، بەلام ۋەختىك ھەلسوكەۋتى نادروست و چەۋاشە كارانە خەرىكە دەبىتە دىۋى دەردە ھەۋەى كارەكانى چاك و ھەموو ئەۋە ھەۋەنى لەم پىرۋسەيە داكارىان كىر ھەۋە و بەگىرفان و مال و ژيانى خۇيان قەرزىك كە ھى ئەنفال كراۋە كانە و ئىمەى زىندو دەبىت كارىكىان بۆكەين و پىشاندانى پوۋەكەى تىرى بەناچارى دەبىتە ئەركمان كەمن ھىوادارم بتوانم لە نمونە كانم داراستىە كان لە شۋىنى خۇيان دابنىمە ھەۋە.

چەند قسە لە سەردۆزى قان ئانرات و چەۋاشە كارىە كان و راستى و ناراستى لە قسە كانى عەلى مەحمودا:

لە سەردە تاۋا ھەۋە كەم ئەۋە بلىم رەنگە ھىچ كارىك ھىندەى قسە كىر دى و رەخنە لە سەرد دۇست و كەسانىك بكەيت كەلانى كەم 5 سال لەگەلىاندا كار كىر دىت و رەخنە لە رىكخراۋىك بگرىت كە خۇت بەرپىسى بەشىكى زۆرى كارەكانى بوۋىت و ئەۋ رىكخراۋە بوۋىت بەبەشىك لەكە ساپەتت و ئەۋ دۆزە بوۋىت بەخەمو ئەندىشەۋ كارۋ پىرۋتە لە دەلاقەى مال و دۆلاباكانى جىگەى خەۋىشدا كىتپ و دۇكومىنتە كانى ئەنفال، ئەنفال و وىنە كانى قوربانىە كان و سەدان لاپەرە ۋىادا شت ..ھتد. جىگە يانبەكتىبە شىعەرىە كانى قوبادو شاملو لىژ كىر دىت، و مالۇمندا لىت لەم ھۆلەندا ئارامەدا لەناۋ ئەنفال و مەيئە كانىاندا گەۋرە بكەيت ، من لە زۆر شت بىدەنگىۋوم يەك شت لام گرنگىۋوۋە ئەۋ وىنانە و ئەۋ كارەساتە، ئەۋ ھەموو ھەلجەى و سەردەشتى و گەرمىيانى و بادىنانى و...ھتد گەلۇ ئەۋ ھەموو بەگازخنىپىراۋانە نابىت بىناۋىن، نابىت بىماف بن، ئەۋان چ كارىان بەكىشەى ناۋ چاكە ھەۋە ھەيە، بۇ ئەۋەش لەپىناۋى ئەۋەشدا ئامادەى بەردەرگى زۆر كە سبۋوم يەخەم بەزۆر كەس و دەسەلاتداران كىر تۋوۋە و چوۋىنەتە شەرى تۆرىك لە مافىاي دەسەلات و سىياسەت و تاۋانبارانى دەردە ھەۋە ناۋخۇ، ئەمە ھەرمەن نەم كىر دىۋە ئەۋەدىان ژن و پىاۋەى كارىان

کردووه بۆچاک و ھیتندەى ئەوھش زیاترلەدەرەوھى چاک ئەودۆست و ھەلسۆراوھ ھۆلەندیانەى كە بەسەر و مال ئامدەبوون و پىيان خۆش نىھ كەس ناویانینىت و ئامادەى چاوپىكەوتنىك نین!
باله خوارەوھى دۆزى قان ئانرات دەستپىكەم و باسى گەندەلپەكان بکەم، كەمن بەگەندەلى ھەموو چاکی نابیئم بەلكو بەلام بەناكارابوونى ھاوپىيانى چاک و دەستەى بەرپووبەرى دەزانم و كى لەم دۆزەدا گەندەلە؟ بۆخوینەرانی بەجى دىلم .

زیاتر لە 6000 دۆلار لەلایەن پەرلەمانى كوردستان و كەسىكى ترەوھ دراوھ بۆپیداچوونەوھ بەدۆزى فرانس قان ئانرات، ئەمانە بەژمارە و بەكىتابى رەسمى ھەن كەدراون و چاک لەپاگەیاندىنەكانى خۆیدا بۆلوی كردوونەوھ ھەمووم لەبەردەستداهەى، و ماوھى 4مانگ زیاترە كۆمیتەى بەدادگاگەیاندىن فرانس قان ئانرات كە ئیستا بەكۆمیتەى ھەلەبجە ناسراوھ ئەم دۆزەیان بە پارێزەرەوھ ھەموولاینەكانیوھ بەرپۆھبەردووبەرەسەى داواى ئەم پارەىدەكەین تاخەرج و سەرفیاتەكانى ئەم دۆزەى لىكەین و پروسەى بەدادگاگەیاندىن كۆمپانىەكانى پیدەست پىكەین، لەم پارەى تەنھا برى 2000 ئیرو دراوھ بەمحامى، ئەوھى ترى لای عەلى مەحمود، بەشەخسى وەبەنامەش چەندین جار ھەموو ھاوپىيانى چاک ئاگاداركرائونەتەوھ، لەم كىشەى بەرپرسى مالى چاک ئاگادارى سەنتىكى نىھ وە ھىجى ئەم پارەنى لانیھ، لەحسابى رەسمى چاكدانیھ، پرسىار ئەوھى كى حسابدارى چاكە؟ وە كى كاربەدستى چاكە؟ كۆمیتەى بەرپۆھبەر یان كەسىك؟ زۆربەى ھاوپىيانى كۆمیتەى بەرپۆھبەر ھاوپان كەدەبوو ئەم پارەى لەیەكەم رۆژەوھ بەتەھەى دەستى ئەم كۆمیتەى؟ عەلى مەحمود سەرپەرشتیاری چاكە؟ بەلام چاك نىھ، حسابدارى چاك نىھ، كارەسات لەوھدایە كەبەشك لەم پارەى بۆ شتى تر سەرفكارەوھ؟ قسەى حسابى ئەوھى عەلى مەحمود كە ئەم ھەموو ھەراوژەناپە دەئیتەوھ كەچاك وایكرد وادەكات لەدۆزى قان ئانراتدا، ئەم پارەى لای خۆیداناوھ، ئەم پارەى بۆچى تەرخانكرائوھ؟ چى بەوھاوپى ھۆلەندیانەى كۆمیتەى ھەلەبجە بلىین كەھەریەكەیان بەشى شىریان ھەى لەم دۆزەدا و لەیەكەم رۆژەوھ تانىستا، ھىچكەس كىشەىكى نەناپەوھ و 12000 ئیرومان تەنھا خەرجى پارێزەرەوھ وەرگىرپووھ، فەرموون ئیوھداوھرىن و وەلامى من نا وەلامى ئەوھسانەبەدەنەوھ كەنەھەلجەیان دیوھ نەكوردیان بەم جۆرەناسیوھ، عەلى كەلەسەر كارەكانى كۆمیتەى ھەلەبجە و بەناوى خۆیوھ بۆلویاندىنەكاتەوھ و زۆرىش پى كەىف خۆشەو ئیمەنەمانكرد بەكىشە تادۆزەكە بەئارامى بەرپۆھبەروات و ئیمە (نەوت شجاعەكانى) ئەم دۆزەمان لا گرنگیھ دەزانین ھەمووكەس بۆ دەستكەوت دابەش كردن قارەمان زۆرن دۆزەكەمان لاگرنگ بوو، بەبى ئەوھى زمان بزانیت وەك خۆى ئەلى لەدەرەوھى دادگاگەوھستىت و چاودىرى شتەكاندەكا و راپۆرت لەناو دادگاگەدات (گفتوگۆلەگەل قىنۆس فایەق)، بەبى ئەوھى تەنھاچارىك ناوى ئەو یان ناوى چاك ھاتبىت لەھەموو دانىشتنەكانى دادگاگەمن لەبەشەكانى تردا دەچمەسەرى و ئەوراستیانەش رووندەكەمەوھ مەحزەرەكانى دادگاى قان ئانرات لەبەردەستدان كىش دەیەوئیت دەتوانىت سەىریان بكات.

لەبەشەكانى داھاتوودا ھەول دەدەم ھەندىك راستى بخەمە روو وە رىگاچارەو بۆچوونى خۆم بخەمە روو.

بەشەكانى داھاتوو:

دۆزى قان ئانراتمان چۆن دەست پىكرد، شایەدەكان كىبوون؟ بۆ گۆپتەپە نەھاتە دۆزەكەوھ كى خۆى لەدۆزەكە دزیەوھ؟ مەسەلەى ئىران و سەردانەكان و قوربانىھەكان.

- په يوه نډيه نه هينيه كه نى چاك له گه ل دسه لات و سه فاره تخانه كان؟ ئايا كه سانك له چاكدا په يوه نډي ژيربه ژيريان هه يه اكو كړنده و ه لايه نگراني حيز بيك له چاكدا و بهره دروست كړدن دژ به گوران، هيناني كه سانكي نائندام بو كو نگره ي چاك. ئا گادار نه كړنده و ه ي چاك و ه نديك له ئه ندامان له راستيه كان و په يوه نډيه كان. سه رداني بهر پرسان و نه ناسيني ئه ندامان؟ چوون و بردنه دهره و ي نه هينيه كانى چاك؟

- ئايا داوا كړدى پاره به ناوى كو ميته ي هو له نداو سويسراوه يو سيمينار له وه زارته كانى حكومه ته ي كوردستان به يئ ئا گادار بوونى بهر پر سرى كو ميته كانى ئه و ولاتانه و دسه ته ي بهر يوه بهر و به يئ له ئارادابوونى هيچ سيميناريك چى ناولى بنين.

- ريخراوى ئاسويي؟! چاك كو يئ ئاسوييه؟ راستى و ناراستى؟ كئ بهر پر سياره له بهر انبه رى په را گه نډه يي و واز هيناني ئه ندامان؟

- چاك كام ريگايه ي له بهر دهم دا يه و پيو يستى به كام ريخراو بوونه؟